N°. 626. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

ZATURDAG 2 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon,**
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . .
Voor elken regel meer. . . . . . .
Behalve d 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegel regt daaronder begrepen.

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* deelt heden een eerste gedeelte mede van stukken en brieven, die dat Blad zegt „*gedrukt* in veler handen" te zijn, rakende een geschil over een artikel betrekkelijk Mr. JAMES LOUDON, dat in het *Tijdschrift voor N. Indie* voor de maand Mei was gepublicerrd.

Ofschoon wij tot heden van dat geschil ten eenemale onkundig waren, kwam het ons bij de lezing van dat gedeelte hetwelk *de Nieuwsbode* goed vindt publiek te maken, voor:

1o. dat *de Nieuwsbode* de publicatie der stukken afbreekt, om — zoo als dat Blad steeds gewoon is te doen — een nadeeligen indruk gedurende een paar dagen te laten rusten op den heer van HOËVELL, ten gevolge van redeneringen, geschreven door de heeren MOLLERUS en VAN KEVERBERG VAN KESSEL, die tot de zaak zelve niets afdoen, en waarvan *inhoud* en *vorm* ter verantwoording dier *edellieden* behooren te worden gelaten;

2o. dat, om het geschil te leeren kennen en te oordeelen over de handelingen der beide partijen, het alleen noodig is *de gewisselde stukken* te publiceren, iets hetgeen *de Nieuwsbode* nog een paar dagen schijnt te hebben uitgesteld.

Om dat laatste doel te bereiken wendden wij ons tot den heer VAN HOËVELL, die niet geaarzeld heeft ons een *afschrift* — geen gedrukt stuk — te zenden van de gewisselde stukken, met verlof, die in onze Courant op te nemen. Als eenig noodzakelijk geachte inlichting heeft de heer VAN HOËVELL daarbij de bemerking gevoegd, dat wanneer de heeren MOLLERUS en VAN KESSEL verklaren, dat hij hun de verzekering zou gegeven hebben: „dat hij den volgenden dag, „tusschen 1 en 3 ure, twee heeren zoude zenden, „om uit zijnen naam, de zaak met hen te behandelen", die verklaring *waarschijnlijk* in een misverstand haar oorsprong heeft, ten gevolge van den ijver en de voortvarendheid, waarmede die heeren op de conferentie van 18 Mei schenen bezield te zijn. De heer VAN HOËVELL heeft geantwoord, „dat hij met een paar zijner vrienden raadplegen en daarna antwoorden zou"; niets meer, niets minder; hetgeen des te natuurlijker voorkomt, wanneer men naleest den brief van den heer HOPE LOUDON, die alleen verlangde *een schriftelijk antwoord te ontvangen.*

Wij laten thans de stukken volgen, aan onze lezers het oordeel over de zaak zelve overlatende. Naar onze meening behoeven die stukken geene verdere toelichting; men heeft beleediging gezien in hetgeen de kitteloorigste geen beleediging noemen *kan;* en wanneer men den degen zou willen trekken voor elke publiekmaking van gebeurtenissen, waarvan het *hoofdfeit* niet geloochend kan worden, wat zou er dan worden van de vrijheid van drukpers?

No. 1. *Artikel uit het Tijdschrift voor N. Indië, waarover de correspondentie is ontstaan.*

„Toen de nieuwe wetgeving voor Nederlandsch Indië stond „ingevoerd te worden, en dientengevolge meer regterlijk per„soneel op Java noodig was, werd in 1846 aan den Gouverneur-„Generaal, in afwijking der in 1842 vastgestelde bepalingen om„trent het ambtenaars-radikaal, de bevoegdheid verleend om „eenige, bij name aangeduide, gegradueerde personen te be„schouwen als in het bezit van het radikaal der eerste klasse te „zijn, al hadden zij dan ook de cursus aan de Delftsche Aka„demie niet doorloopen."

„Onder die gegradueerden telde men den heer Mr. JAMES „LOUDON. Dientengevolge werd ook aan hem eene plaatsing bij „het regtswezen aangeboden; maar hij bedankte en associëerde „zich met den advokaat CREMER, voor de uitoefening der ad„vokatie te Batavia en het exploiteren eener suikeronderneming „in den oosthoek van Java.

„Intusschen werd de nieuwe wetgeving in het jaar 1848 in„gevoerd. De heer LOUDON had alle aanspraak verloren, om als „ambtenaar der eerste klasse geplaatst te worden. Nu een paar „jaren geleden deed hij daartoe echter onverwacht eene poging. „Te regt werd dit beantwoord met eene afwijzing.

„Een hernieuwd aanzoek zijnerzijds had evenwel eene opzet„telijke voordragt van den Gouverneur-Generaal ten gevolge, „strekkende om aan den heer LOUDON, alsnog, het radikaal „der eerste klasse toe te kennen. In dat voorstel werd door den „Minister van Koloniën *ten regte* gedifficulteerd.

„Bij die beschikking werd echter als beweegreden aangevoerd „dat de heer LOUDON zich niet in 's lands dienst bevond." Dit „bezwaar werd door den Gouverneur-Generaal uit den weg ge„ruimd. De heer LOUDON werd aangesteld tot amanuensis der „kommissie, die belast was met het ontwerpen van wettelijke „verordeningen voor de buitenbezittingen. Eene nieuwe voordragt „tot toekenning van het radikaal der eerste klasse werd nu aan „het opperbestuur gedaan — en ditmaal *aangenomen.* Het ge„schiedde, *omdat er beweerd werd, dat zich op Java weder* „*gebrek aan personeel voor het regtswezen openbaarde.*

„Het schijnt, dat dit motief onderhevig was aan tegenspraak; „onder de aanwezige regterlijke ambtenaren op Java althans, „vond de bevoorregting van den heer LOUDON luide afkeuring. „De Gouverneur-Generaal plaatste hem dan ook *niet* onder het „personeel der regterlijke magt; *maar benoemde hem tot Refe*„*rendaris der Algemeene Secretarie, op eene bezoldiging, naar* „*men zegt, van f* 7200.

„In Indië wordt beweerd, dat hier alleen rede is van *per*„*soonlijke begunstiging;* dat het gebrek aan regterlijke ambte„naren slechts werd voorgewend en dienen moest als dekmantel „voor de plaats gehad hebbende inbreuk op de vastgestelde be„palingen, dat eene opleiding aan de akademie te Delft vereischt „wordt, om het ambtenaars-radikaal der eerste of tweede klasse „te kunnen bekomen."

Het bovenstaande werd ons ter plaatsing toegezonden. Wij aarzelen geen oogenblik, om aan dat verlangen te voldoen. 't Is eene gewigtige bijdrage tot bevestiging van 't geen zoo dikwijls is beweerd, dat het stelsel van 't radikaal van Indisch ambtenaar, gelijk het door 't Gouvernement is ingesteld en wordt ten uitvoer gelegd, alléén strekt om gunsten te verleenen. Die het geluk heeft de zoon of pupil van een Minister van Koloniën, of de neef van eenig hooggeplaatst en invloedrijk persoon te zijn, wordt tot ambtenaar benoemd, al heeft hij ook aan de Delftsche akademie geen diploma verkregen, en wordt voorgetrokken aan jongelieden, die aldaar met lof hunne studiën hebben volbragt. Er zijn op dit oogenblik nog vele ambtenaren der 1ste klasse, ten gevolge van een afgelegd examen benoemd, die zeer verre achterstaan, in bezoldiging en betrekking, bij den heer LOUDON, die, zonder eenige proeven van bekwaamheid te hebben afgelegd, plotseling met een zeer gewigtig ambt is bekleed, omdat hij de protektie van hen geniet, die Nederlandsch Indie in hun belang en dat hunner familie en betrekkingen exploiteren.

No. 2. Copij
A. 's Gravenhage, den 13 Mei 1855.
Aan den Heer Baron VAN HOËVELL
te 's Gravenhage.
Hoog Wel Geboren Heer!

In het laatste nommer van het „Tijdschrift voor Nederlandsch Indie", waarvan gij de Redacteur zijt, komt voor eene lasterlijke en beleedigende insinuatie tegen mijnen broeder de heer Mr. James Loudon, waarbij gij het ten onregte doet voorkomen, als of hij zoude zijn de pupil van een Minister van Kolonien of de neef van een hooggeplaatst ambtenaar en hij aan deze omstandigheid de toekenning van het radicaal van Indisch Ambtenaar en zijne plaatsing als Referendaris ter Algemeene Secretarie zoude te danken hebben.

Aan verscheidene zijdelingsche en ongeteekende aanrandingen, heb ik niet meer aandacht geschonken dan ze waardig zijn.

Maar wanneer een man van uwen stand in de maatschappij en die tevens een eervollen naam draagt, openlijk en zonder provocatie eens anders naam aanrandt en belasterd, dan mag men verwachten, dat hij ook bereid is voldoening te geven, dan wel om bij eene schriftelijke apologie tevens zijne dwaling te erkennen.

De heeren Jonkheer H. Mollerus en Baron Keverberg van Kessel zijn door mij verzocht om dezen brief aan U te overhandigen en tevens Uw schriftelijk antwoord te ontvangen.

Ik heb de eer mij te teekenen
Hoog Wel Geboren Heer
Uwen Dv. Dienaar,
(Geteekend) Hope Loudon.

N°. 3. Copij
B.
WelEdel Geboren Heer!

Op Uw brief van den 13den Mei ll. mij overhandigd door de Heeren Jonkheer H. Mollerus en Baron Keverberg van Kessel, verlangt gij een schriftelijk antwoord. Ik heb de Eer daaraan te voldoen.

't Is mij duidelijk dat gij in eene dwaling verkeert. Noch in mijne bedoeling, noch in de bewoordingen van het artikel, waartegen gij bezwaren hebt, ligt eene beleediging voor Uwen broeder. Ik heb zijne benoeming aan protectie toegeschreven, omdat zij niet volgens de bepalingen omtrent het radicaal van Indisch-Ambtenaar is geschied, iets dat noch door U, noch door iemand kan worden tegengesproken.

Dat Uw broeder de pupil van een Minister van Kolonien, of de neef van een hoog geplaatst Ambtenaar zoude wezen heb ik niet beweerd. In de weinige regelen die ik gevoegd heb, bij den brief, mij ter plaatsing toegezonden, beloog ik alleen, dat uit dit feit weer op nieuw blijkt, hoe verderfelijk het stelsel is van het radicaal van Indisch-Ambtenaar, gelijk het door het Gouvernement is ingesteld en wordt ten uitvoer gelegd.

De woorden: „Die het geluk heeft *de Zoon of pupil* van een Minister te zijn" enz., duiden blijkbaar aan, dat zij *in een algemeenen zin* zijn genomen en volstrekt niet speciaal op uwen broeder betrekking hebben. Dat Uw broeder geen „Zoon van een Minister" is, weet ieder, en dat hij een „pupil van een Minister" zou zijn, heb ik nimmer gehoord.

Ik vertrouw dat deze opheldering voor u voldoende zal zijn. — De waarheid die in het door u gewraakte artikel ligt, treft wel het bestaande stelsel, dat ik bestrijd, maar kan onmogelijk iets beleedigends voor uwen broeder in zich bevatten, ten wiens nadeele ik niets zou kunnen zeggen.

Ik heb de eer mij te teekenen
Wel Edel Geboren Heer
's Hage, den 13 Mei 1855. U Wel Edel Geboren Dienstv.
Dienaar,
(*Get.*) VAN HOËVELL.

Aan den Heere
Hope Loudon, 's Hage.

N°. 4. Copij.
C. 's Gravenhage, den 14 Mei 1855.
Hoog WelGeboren Heer!

Het heeft de ondergeteekenden uiterst bevreemd, in plaats van Uwe twee getuigen welke zij nog steeds wachtende zijn, eenen brief voor den Heer Hope Loudon van U HoogWelGeboren te ontvangen.

Die brief is volstrekt ongeschikt om te beantwoorden, aan het doel, dat wij ons hebben voorgesteld.

De Heer Hope Loudon voor wien wij optreden, heeft in Uwe aanmerkingen, omtrent de plaatsing van den Heer Mr. James Louden, voorkomende in het laatste nummer van Uw tijdschrift, eene lastering en eene beleediging gezien voor zijne familie in den persoon zijns broeders en heeft deswege bij zijnen brief van gisteren 13 Mei geene toelichting gevraagd, maar eene *Apologie* gevorderd of eene persoonlijke genoegdoening.

Ten einde elk verder misverstand af te snijden, bevinden wij ons genoodzaakt U HoogWelGeboren het alternatief voor te stellen, van ons of eene bevreedigende Apologie te doen toekomen, of U bereid te verklaren den Heer Hope Loudon in persoon genoegdoening te verschaffen.

Eene behandeling der zaak volgens dit alternatief is de eenvoudige toepassing van de, onder fatsoenlijke lieden erkende waarheid, dat degeen, die zich niet schroomt, met de pen laster te verspreiden, ook niet aarzelen mag, zich in persoon jegens den aangevallene aansprakelijk te stellen voor het verschaffen van de voldoening, die op de beleediging past.

Wij hebben de eer ons te noemen,
Hoog Wel Geboren Heer
U Hoog Wel Geboren Dienstv. Dienaren,
(Geteekend) Jhr. H. Mollerus,
(„) F. Bn. van Keverberg van Kessel.

Hoog Wel Geboren Heer
Baron van Hoëvell.

No. 5. Copij
D. 's Gravenhage, den 15 Mei 1855.
Hoog Wel Geboren Heeren!

Na mijn antwoord, hetwelk ik den Heer Loudon door Uwe tusschenkomst heb gezonden, had ik mogen verwachten, dat de bescheiden toelichting, waardoor ik heb getracht te doen inzien, dat er geene kwestie is in het bedoelde artikel van „aanranding of laster," even bescheiden zou zijn bejegend.

In stede daarvan ontvang ik heden, niet een wederschrijven van den Heer London, maar een brief van U Hoog Wel Geboren, waarin mij een alternatief gesteld wordt, dat ik afwijs, zonder daarover in verdere explicatie te treden, terwijl ik verzoek van voortaan noodelooze correspondentien verschoond te blijven en mij tevens voorbehoud, om als daartoe aanleiding gegeven wordt, in he

eerstvolgend nommer van mijn Tijdschrift, de gewisselde brieven te openbaren en alzoo het publiek in deze beoordeelaar te maken.

Ik heb de eer te zijn,
Hoog Wel Geboren Heeren
U Hoog Wel Geboren Dienstv.
Dienaar
(*Get.*) VAN BOEVELD.

Aan de Heeren
Jonkheer H. Mollerus en Baron
Keverberg van Kessel.

Wij hebben ook gesproken van de *zedelijke* voordeelen, die uit de aanneming van het Wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal zullen voortvloeijen.

Ofschoon wij niet doof zijn voor de onophoudelijke en schier dagelijks op verschillende wijzen gevarieerde vertoogen over de zwakheid der Regering, om zelfs het spoor van de constitutionnele partij voorbij te streven, en niettegenstaande wij erkennen, dat de Regering door gestadige weifelingen en eene eensklaps vooruitsnellende wending daartoe maar al te veel stof heeft geleverd, twijfelen wij er geenszins aan, of zoodra dit wets-ontwerp tot wet wordt verheven en nog meer, zoodra de natie in het genot der afschaffing zal getreden zijn, de Regering in *zedelijke kracht* aanmerkelijk winnen zal. De Regering is zelve daarvan overtuigd; want zij meent, »dat hare *zedelijke* kracht »er onder zou lijden, indien de Natie kon ondervstellen, dat *zij* niet in de *eerste plaats* er op bedacht »is hare lasten te verminderen, waar zulks zonder ge»vaar kan geschieden.« Het is waar — het is aan de Natie niet onbekend, dat, waar het vermindering van lasten gold, uit het midden der constitutionnele partij stemmen en voorstellen zijn uitgegaan, die tot afschaffing van belastingen moeten leiden. Het is evenmin te ontkennen, dat de wijze, waarop van de zijde der ministeriele partij die stemmen en voorstellen ontvangen en bejegend werd, niet al te zeer heeft gestrekt om de Regering in zedelijke kracht te doen winnen; maar dat integendeel die tegenstand en die kwade bejegening hebben geleid tot eene ongedachte uitkomst, namelijk dat de aandacht der Natie meer en meer op die gewigtige zaak werd gevestigd, zoodat *nu* de Regering meent in zedelijke kracht te zullen *verliezen*, wanneer zij zelve niet het initiatief neemt. Maar dat alles zal niet verhinderen, dat de Natie *aan de Regering* zal dank wijten. Wat door haar is verrigt en juist het sarcasme van *de Nederlander*, de bestrijding van *de Amsterdamsche Courant*, zoowel als het geschrijf van den heer J. B. in de *Haagsche Nieuwsbode* zullen eene tegenovergestelde uitwerking hebben bij de Natie, welke ten hoogste waarderen zal, dat de Regering niet met hardnekkigheid is blijven volharden. bij eenmaal opgevatte verkeerde meening, maar voor redelijke overtuiging vatbaar, die meening heeft laten varen, zoodra zij beter ingelicht en door de constitutionnele partij op den regten weg teruggebragt was. Gewis, er is onder dit Ministerie geene enkele omstandigheid geweest, welke zoo zeer geschikt was om de waarde van het gemeen overleg tusschen de Regering en de Volksvertegenwoordiging te doen uitkomen, de voordeelen van de constitutionnele beginselen te doen in het oog springen, het nut van wat men noemt eene getemperde monarchie te doen erkennen, als de afschaffing van den accijns op het gemaal.

Reeds daaraan is ten naauwste verbonden het zedelijk voordeel, dat onze staatkundige instellingen te meer worden gewaardeerd en er een naauwere band wordt gelegd tusschen de Natie en hare vertegenwoordigers. In een tijd, waarin partijzucht er zoo gretig naar haakt, om die instellingen in minachting te brengen, en niet schroomt te beweren, dat de Kieswet de Natie demoraliseert, kan niets meer strekken om de zedelijke waarde der Volksvertegenwoordiging ter toetse te brengen dan dat door het genot van een stoffelijk voordeel de belangstelling der Natie in de handelingen harer Vertegenwoordigers wordt opgewekt en verlevendigd. De invloed der Volksvertegenwoordiging op het beleid en beheer van 's Lands Zaken verkrijgt daardoor eene hoogere, eene zedelijke waarde, zoodat men de uitgebragte stemmen in 's Lands Vergaderzaal niet slechts telt, maar ook weegt en dat wegen ook de mate bepaalt van het vertrouwen, hetwelk de Natie in de mannen harer keuze stelt. Wij willen het oog niet sluiten voor de laakbare pogingen, welke er sedert de herziening onzer staatkundige instellingen zijn in het werk gesteld, om deze in minachting te brengen; maar het kan niet onopgemerkt gebleven zijn, dat zulks is geschied door aanhangers van een afgeschaft kiesstelsel, hetwelk de meest wrange vruchten voor den geldelijken toestand van het Rijk heeft gebaard; een toestand, waarin vermeerdering van schuld en oploopende te korten aan de orde van den dag waren. Wij herinneren daaraan slechts, om de aandacht te vestigen op eene cathegorie van personen, die nog altijd de afschaffing van belastingen bestrijden en tegenwerken, om de scherpe lijn weg te vagen of onkenbaar te maken, die het wezenlijk verschil kenmerkt tusschen de lasten, welke op de Natie *toen* en *nu* gelegd zijn. Immers volkomen waar is het, wat *de Nederlander* dezer dagen schreef: »Er is niets »verderfelijker voor de *zedelijke* kracht van een Con»stitutionneel Gouvernement dan zoodanige gehechtheid »aan een Ministerie, waardoor *de Volksvertegenwoor»diger*, bij elken plotselinge ommekeer, altijd van ge»lijke vlugheid bewijs geeft, bij elke vertraagde of »versnelde beweging altijd gelijken tred houdt.« Gewis: het zedelijk voordeel is onberekenbaar, dat uit de aanneming van het wetsontwerp voortvloeit ten aanzien van de waarde van het tegenwoordig stelsel van Volksvertegenwoordiging; want: »zoodra de Natie bemerkt dat »hare vertegenwoordigers, òf geene overtuiging hebben, »òf geene kracht om die overtuiging te doen gelden, »is het natuurlijk gevolg, dat zij hen voor eenen nut»teloozen ballast in den Staat begint te houden, die, »inplaats van de Staatsuitgaven te doen verminderen, »dezelve door zijn aanwezen nutteloos vergoot.« Terwijl het voor de Natie niet onverschillig kan zijn te weten, dat de *drijfkracht*, waarop vele smalen, gekomen is van de zijde dergenen, die de constitutionnele beginselen zijn toegedaan, zal zij ook te meer belang leeren stellen in het gemeen overleg der verschillende takken van het Wetgevend Gezag, wanneer het de behartiging geldt van hare zedelijke en stoffelijke belangen.

Ja, ook door de aanneming van het wetsvoorstel tot afschaffing van den accijns op het *brood*, zullen de *zedelijke* belangen der Natie uitermate worden bevorderd. Wij behooren niet tot degenen, die den invloed miskennen, welke het gebrek aan de eerste levensbehoeften op de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling des volks uitoefent. De ervaring leert dat ook in *dit* opzigt eene berooide beurs berooide zinnen maakt. En wie weet niet tot welke betreurenswaardige uitersten gemis aan behoorlijk voedsel het hoofd van een gezin leiden kan, die het noodige voor de zijnen ontbeert? Ook hij, die de staatkunde van de godsdienst niet afscheidt; die gelooft dat elke onregtvaardige maatregel van bestuur eene nu eens verborgen, dan weder merkbare, maar altijd verderfelijken uitkomst oplevert; die het bestaan van vloek of zegen, als een uitvloeisel van elke kwade of goede daad erkent en gelooft, dat elk kwaad zijne eigenaardige straf medebragt: ook *hij* zal het gewigt moeten erkennen van de afschaffing van den accijns op het brood, omdat zegening zal zijn over het hoofd van hem, die elke belemmering van het vrije gebruik van het koren uit den weg ruimt; terwijl de vloek van het volk, wrevel en misnoegdheid, verarming, verzwakking, zedebederf en welligt nog erger, ter verantwoording komt van hem, die door het daarstellen van zulke belemmeringen met de daad »*het koren inhoudt.*«

»Belastingen toch, die de bete broods treffen van »het kind, dat er om schreit, en den turf en de »steenkolen, waarmede het gezin van den daglooner »zich verwarmt, en die voor een aantal kleine bedrij»ven niet kunnen ontbeerd worden: zulke belastingen »zijn niet slechts wreed, zij zijn ook onverstandig; »want, naar mate zij de minvermogenden kwellen, »voeden zij het pauperisme, verzwakken zij de stoffe»lijke krachten en *bederven zij* de zeden der bevolking.« (Zie ons No. 187.)

Met heiligen ernst voeren wij den bestrijder van het wets-ontwerp de spreuk der wijsheid te gemoet: »*Wie het koren inhoudt dien vloekt het volk.*«

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Eergister nog was ter Parijsche beurze het gerucht in omloop, dat de geallieerden eene groote overwinning zouden hebben behaald op het Russisch legercorps door den generaal Liprandi gekommandeerd, maar tot dus verre werd dit gerucht niet bevestigd. En het is boven allen twijfel verheven, dat indien de Fransche regering berigt ontvangen had eener groote overwinning, zij zich dan wel zou gehaast hebben, zulks ter kennisse van het publiek te brengen. Men kan, derhalve, al deze geruchten als onjuist beschouwen zoo lang de *Moniteur* daarvan geene melding maakt.

Het officieel blad heeft geene telegrafische depêches uit de Krim medegedeeld sedert die van 26 en 27 Mei, waarin melding gemaakt werd van de bezetting der linie van Tschernaia door de geallieerden en het welslagen der expeditie naar Kertch. Het is evenwel blijkbaar, dat gewigtige gebeurtenissen op til zijn en dat men binnen kort belangrijk nieuws kan verwachten. Maar zij, die eergister ter beurze melding maakten van een grooten veldslag, welke zou zijn geleverd, rekenden slechts op waarschijnlijkheden en hadden geene stellige mededeelingen ontvangen.

Langs gewonen weg zijn gister ochtend te Marseille brieven van den 19den uit de Krim ontvangen, en wel met de *Simois*.

Het was den 19, eenige oogenblikken vóór het vertrek dezer paketboot, dat de vervanging van generaal Canrobert door generaal Pelissier als opperbevelhebber van het leger in een dagorder werd bekend gemaakt. Voor de openbaarmaking van dit stuk waren de hoofdofficieren bijeengekomen, om mededeeling van die verandering te ontvangen. De generaal Canrobert heeft onmiddellijk daarna het bevel over zijne troepen aanvaard. Het is door de pakketboot uit de Krim, dat het feit te Konstantinopel vernomen werd, waar het veel sensatie maakte.

Op de dagteekening dezer berigten was het effectief van het Fransche leger tot het cijfer van 115,000 man gebragt, infanterie, kavallerie, artillerie, zoowel door de aankomst van het derde korps uit Konstantinopel, als door de toevoeging van een derde bataillon. Wat het Engelsche leger betreft, de achtervolgende versterkingen, die het sedert vijf weken ontving, heeft het totaal zijner strijdbare mannen tot 35,000 gebragt, zoodat Lord Raglan met de Piemontezen, van welke reeds 8000 in het dorpje Karani bij Balaklava ge kampeerd waren, over 43,000à44,000 man kan beschikken. He overig gedeelte der Piemontezen, dat iederen dag verwacht werd, zou dit gedeelte van het leger der geallieerden o 50,000 man brengen. Voegt hierbij de Ottomanische tr pen bestaande uit 35,000 man, te weten 10,000 Turksche en Tunische soldaten te Balaklava gebleven, en 25,0 Turken en Egyptenaars, denzelfden nacht van den 19 Eupatoria gekomen en aangewezen uit de keur van het tomanisch leger, in ruiling voor 10,000 man, eenige gen te voren naar Eupatoria ingescheept, dan verkrij men voor het geheele effectief van de legers der geallie den vóór Sebastopol 200,000 man.

Volgens eene correspondentie van *de Presse* zou operatie-leger reeds georganiseerd zijn en zou het om veer de helft van dat effectief bevatten. Het was zamengesteld: 60,000 man Fransche troepen; 25,000 T ken, een klein gedeelte van het Engelsche leger en ga het Sardinische leger.

De Turken zouden door Omar-Pacha in persoon gekom mandeerd worden. Het geheel vormde 91,000 man.

Zoodanig zijn de laatste berigten onder dagteekening 19 Mei, langs gewonen weg uit de Krim ontvangen.

Wat de berigten uit Konstantinopel van den 21 betre zij bevestigen het gerucht, dat Reschid-Pacha weldra w aan het bewind zal treden. Men verzekerde zelfs, dat hij de teugels van het bewind nog niet op officiële w in handen genomen had, zulks was, naardien zich daartegen verzette, met het oog op motie welke thans niet meer bestaan, naar men althans mee omdat hij ze niet meer deed gelden.

Eerst dacht men, dat Reschid-Pacha de functien groot-vizier zou hernemen, en dat hij zijne aankom Konstantinopel. Ali-Pacha zou benoemd worden tot pres van den hoogen raad. Maar het schijnt, dat eene an combinatie de bovenhand heeft. Reschid Pacha zal onafhankelijke betrekking bekleeden, waardoor hij de be delaar tusschen den sultan en de ministers zal wo Men houdt zich, naar men zegt, thans bezig met bepalen en omschrijven der regten en verpligtingen, die nieuwe betrekking te verbinden.

De geschillen tusschen de Porte en Oostenrijk ter van de vorstendommen duren steeds voort. Men schij Konstantinopel niet voldaan te zijn over het gedrag generaal Coronini en der troepen, welke onder zijne velen staan. Hassan-Pacha opperbevelhebber der Turk troepen in Wallachije is te Schumla terug geroepen wordt vervangen door Soliman-Pacha, brigadier-gener terugroeping van Hassan-Bey is een gevolg der stappe prins Stirbey en van generaal Coronini met wie hij o besten voet stond.

De depêche, waarbij Aali-Pacha te Konstantinopel te geroepen wordt, bevat tevens het bevel, dat hij Wall overtrekke, ten einde te zien hoedanig de wezenlijke stand dier provincie is en om de Porte deswege inlichtingen te kunnen geven.

De Duitsche rijksdag heeft den 25 Mei eene zitting houden, waarin op officiële wijze kennis is genomen de Russische depêche betrekkelijk de twee eerste p door den heer v. Glinka overhandigd. Er had geen be slaging over dat document plaats. Sprekende van dit verdient opgemerkt te worden, dat het kabinet van B aan dat van Weenen op den 23 Mei eene nota be rigt, waarin verklaard wordt, dat Pruissen evenm Oostenrijk, ten aanzien van Rusland de verbindt zich wil nemen om zich strikt onzijdig te houden, ook de eventualiteiten des strijds mogen zijn. Even Pruissische regering, voegt men er bij, zal geen regtstr antwoord geven op de depêche van den heer van Nes aan den heer von Glinka. Sommigen lieden zeggen o aanzien der Pruissische nota van den 23 Mei, dat de he Manteuffel daarin de verzekering aan het Oostenr gouvernement geeft, dat Pruissen in den boezem va rijksdag geen beraadslaging of besluit zal uitlokken aanzien dezer depêche van den kanselier van het R keizerrijk.

Dit is, wij herhalen het, slechts een gerucht. Ma geen wij hierboven mededeelden, omtrent de zitting den rijksdag van den 25sten, waarin het Russische stuk in quaestie slechts gedeponeerd werd, schijnt lezing wel eenig gezag bij te zetten.

Alle correspondentien uit Madrid stemmen daarin een, dat de beweging te Saragossa meer beteekent dan men aanvankelijk vermoedde. Volgens sommige ten, te Parijs ontvangen, zou de toestand van S dezen oogenblik zeer hagchelijk zijn. De laatste welke wij ontvingen, waren van den 26 en in ten gunste der regering, naardien daarin gemeld dat generaal Gurrea aan het hoofd der Koninklijke de oproelingen zou hebben uiteen gedreven, na hevig gevecht, waarbij deze laatsten veel verliezen Het is ons onbekend of de toestand van Spanje sedert door nieuwe gebeurtenissen zoo aanmerkelijk gew

De Kamer van Afgevaardigden van Piemont heeft

dag jl. het wetsontwerp betrekkelijk de opheffing der kloosters en monnikken-orden aangenomen en wel met de amendementen van den senaat.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De aangeboden drie en twintig ontwerpen van wet, strekkende tot vereeniging van 26 kleinere gemeenten in de provincie Zuidholland met daaraan grenzende, hebben bij onderzoek in de afdeelingen der Kamer tot de volgende opmerkingen aanleiding gegeven.

§ 1. In al de afdeelingen is, naar aanleiding van deze voordragten en van hetgeen in den aanhef der Memorie van Toelichting gezegd wordt, het beginsel besproken, dat bij vereeniging van gemeenten tot rigtsnoer strekken moet. Eenige leden opperden daarbij het gevoelen, dat de Regering te ver ging met de vereeniging, waar wegens het gering aantal kiezers daarvoor noodzakelijkheid bestaat, vooral ook van den vrijen wil of het genoegen nemen der gemeenten afhankelijk te stellen. Het algemeen belang, zeiden deze leden, vordert zóó zeer de opheffing van zeer kleine gemeenten, dat bezwaren van meer ondergeschikten aard, die soms in kleingeestigheid hunnen oorsprong vinden, daarvoor moeten wijken. Die opheffing strekt tot vereenvoudiging van het provinciaal beheer en tot het brengen van bezuiniging op de kosten voor het bestuur der betrokkene gemeenten zelve vereischt. Voor grootere gemeenten bestaat beter uitzigt op eene goede zamenstelling van den gemeenteraad, omdat daar ligter een genoegzaam getal mannen, door kunde en ervaring voor het lidmaatschap van dien raad geschikt, te vinden is. Grootere gemeenten leveren daarenboven meer hulpmiddelen voor het tot stand brengen van nuttige werken en instellingen op: daar kan met vereende krachten worden gedaan wat bij meer versnippering onmogelijk zou zijn. In Friesland ondervindt men, naar het beweren van enkelen dezer leden, de nuttige gevolgen van het bestaan van geene andere dan groote gemeenten in de provincie. Ook al waren die gevolgen niet zoo blijkbaar, behoort toch het mogelijke te worden gedaan, om allengs overal de gemeentewet volledig in toepassing te kunnen brengen. Uit dit oogpunt scheen het vreemd, dat de Regering de noodzakelijkheid der vereeniging beperkte tot de gemeenten, die minder dan vijftien kiezers tellen. Art. 293 der gemeentewet bragt, meende men, het bepalen van dat minimum op 25 mede. In allen gevalle was het getal 15 geheel willekeurig gekozen, en kon de wenschelijkheid van het aanwezig zijn van een grooter aantal in de gemeente niet worden ontkend.

De meerderheid der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden vereenigde zich niet of niet geheel met deze beschouwingen. Naar het oordeel dier meerderheid was wel de vereeniging van al te kleine gemeenten met andere eene zeer wenschelijke zaak; doch moest daarbij, zooveel mogelijk, het beginsel op den voorgrond staan, dat al de betrokkene partijen de zaak verlangen of althans zich daartegen niet te sterk verzetten. De Regering had datzelfde standpunt gekozen. Zij maakte de vereeniging geenszins uitsluitend, maar alleen *in den regel*, van de toestemming der gemeenten zelve afhankelijk. Verscheidene dezer leden achtten het juist bedenkelijk dat sommige der thans behandelde voordragten niet strookten met het vooropgestelde beginsel, maar zij de strekking hebben om de vereeniging ook daar door te drijven, waar men van de zijde der gemeenteraden, commissien of ingezetenen daartegen wezenlijke bezwaren heeft doen gelden en zich dien ten gevolge van de vereeniging afkeerig heeft getoond. Bij den geheel verschillenden toestand, waarin aan elkander grenzende gemeenten zich soms bevinden, ten gevolge van mindere of meerdere gegoedheid der ingezetenen, het al dan niet bezitten van gemeente-armenfondsen, en het al dan niet bezwaard zijn met schulden of een betrekkelijk groot aantal armen, laat zich zulk een weêrzin zeer goed verklaren. Hij is geenszins altijd als gevolg van vooroordeel of kleingeestigheid te beschouwen. Is de tegenstand sterk en min of meer algemeen, dan ziet men het raadzaam daaraan toe te geven. Uit eene gedwongene vereeniging kan toch niets goeds voortkomen en zal zeker geene zamenwerking tot het gemeenschappelijk doel brengen van nuttige zaken worden verwacht. Men haalde daarbij voorbeelden aan van bestaande gemeenten, waar zooveel oneenigheid of zelfs vijandschap tusschen de onderdeelen heerscht, dat daardoor reeds dikwerf het tot stand komen van zaken van algemeen nut is tegengehouden, hetgeen zoodanig gevallen zou, volgens sommigen, splitsing der vereeniging verdeelde gemeente in aanmerking moeten komen. De voordeelen, aan het bestaan van grootere gemeenten verbonden, moesten ook niet al te hoog worden aangerekend. Wierd bij het opheffen der kleinere gemeenten vereenvoudiging in het provinciaal beheer beoogd, dit doel kon nagenoeg even goed worden bereikt door het benoemen van een en denzelfden burgemeester voor verscheidene aan elkander liggende gemeenten; een maatregel, die in den laatsten tijd toenemend door het Gouvernement is toegepast. Ook het punt der besparing op de kosten van de betrokkene gemeenten, door vereeniging te verwerven, kon zoo zwaar niet wegen, als men zich herinnerde, hoe karig meestal de burgemeester en de andere gemeente-ambtenaren in de kleine landgemeenten van sommige provincien bezoldigd zijn. Daarenboven zou bij de zamensmelting eener kleinere gemeente met een daaraan grenzende het bedrag der bezoldiging, door den burgemeester en de andere gemeente-ambtenaren tot nu toe in die kleinere gemeente genoten, wel niet dan hoogst zeldzaam geheel kunnen worden uitgespaard. De vermeerderde werkzaamheid van het bestuur der vereenigde gemeente zal alligt nopen om eene verhoogde belooning aan de leden van dat bestuur toe te leggen. Wat van een en ander zij, omtrent geheel deze zaak moest, naar het gevoelen der meerderheid, met omzigtigheid te werk gegaan, en althans niet dan bij gebiedende noodzakelijkheid, eene gemeente tegen haren wil van hare zelfstandigheid beroofd worden. Dat die gebiedende noodzakelijkheid reeds zou bestaan, zoodra de gemeente geen 25 kiezers opleverde, kon men van deze zijde niet toegeven. Met een minder aantal kiezers laat zich, al is het op eene minder regelmatige wijze, een gemeenteraad zamenstellen, en als die zamenstelling slechts mogelijk is, behoeft de vereeniging niet tegen het verlangen der belanghebbenden te worden doorgezet. Op grond van deze laatste overweging achtte men het in eene der afdeelingen nagenoeg eenparig wenschelijk, dat het cijfer van 15 kiezers, 't welk door de Regering als volstrekt vereischt is aangenomen, tot 12 wierd verlaagd. Men wilde daar, met andere woorden, het bestaan van gebiedende noodzakelijkheid tot vereeniging niet aangenomen hebben, zoolang de gemeente nog 12 kiezers telt.

§ 2. In geen der thans aangebodene wetsontwerpen, treft men bepalingen aan omtrent de overgifte of zamenvoeging van het archief en dergelijke zaken der vereenigde gemeenten. Alleen blijkt, dat met opzigt tot de vereeniging der gemeente Hof van Delfland en Groeneveld, oorspronkelijk van het stellen van voorwaarden deswege sprake is geweest, doch dat die voorwaarden overtollig zijn geacht, dewijl de betrekkingen van secretaris en ontvanger in beide gemeenten door denzelfden persoon worden bekleed. Dit gaf in eene afdeeling aanleiding tot de vraag, of het, waar zoodanige omstandigheid niet bestaat, wel raadzaam is de vereeniging te bevelen, zonder dat de wet over dit punt iets voorschrijft. Men had wel niet onopgemerkt gelaten, dat in de bepalingen, door Gedeputeerde Staten omtrent de wijze en voorwaarden der vereeniging ontworpen, dit punt niet over het hoofd is gezien; maar zulk een bloot administratief voorschrift kon ligt ongenoegzaam zijn. Bij eene reeds plaats gehad hebbende vereeniging van gemeenten hebben, naar men meent te weten, omtrent de overgifte van het archief groote moeijelijkheden plaats gevonden. Welligt waren die door een wets-artikel, 't welk de zaak in hoofdtrekken regelde, voor te komen geweest.

§ 3. Door sommige leden is opgekomen tegen de afwijking van het laatste lid van art. 133 der gemeentewet, waartoe de Regering met opzigt tot drie der thans voorgestelde vereenigingen gemeend heeft te moeten besluiten, en waarover op het einde der Memorie van Toelichting gehandeld wordt. Deze leden houden het daarvoor, dat wanneer in eene organieke wet bepalingen voorkomen, die bij ondervinding blijken verkeerd of onuitvoerlijk te zijn, tot wijziging dier bepalingen moet worden overgegaan. Zoolang daarentegen de organieke wet onveranderd bestaat, moeten in elk bijzonder geval hare stellige voorschriften worden toegepast. Geeft men ook ten aanzien van zoodanige wet het in de Memorie van Toelichting vooropgezette beginsel toe, dat het den wetgever steeds vrijstaat, om van de door hem zelven gestelde algemeene regelen af te wijken, dan wordt de gemeente-wetgeving zelve op losse schroeven gesteld. Deze bedenking geldt in het tegenwoordig geval te meer, omdat uit de toelichting zelve blijkt, dat de toepassing van het voorschrift van art. 133 omtrent de verkiezing van eenen nieuwen raad in de betrokkene gemeenten geen wezentlijk ongerief zou na zich slepen.

§ 4. Terwijl bij eene vroegere gelegenheid wetten tot vereeniging van gemeenten in Gelderland en Noordholland zijn tot stand gebragt, gelden de thans gedane voordragten uitsluitend gemeenten in de provincie Zuidholland. Men maakt daaruit op, dat de Regering deze aangelegenheid voortdurend provinciesgewijze en van stap tot stap tracht af te handelen. Men keurt dit niet af, maar acht het toch wenschelijk, eenige inlichtingen te ontvangen omtrent den tegenwoordigen stand der zaak in de andere provincien, waar zich insgelijks zeer kleine gemeenten bevinden. Is met betrekking tot die provincien nog een groot aantal voordragten van dezen aard te gemoet te zien? Zoo ja, binnen welk tijdsverloop kunnen, naar de berekening der Regering, ook die voordragten aan de beoordeeling der Kamer worden onderworpen? In 't oog van sommigen zijn deze vragen van te meer gewigt, omdat art. 293 der gemeentewet toch eigenlijk de opheffing der al te kleine gemeenten aan eenen bepaalden termijn verbonden heeft; welke termijn nu reeds twee maal heeft moeten worden verlengd.

Blijkens Verslag der Commissie, uitgebragt in de zitting van de Tweede Kamer van 29 Mei jl., over het algemeen Verslag der Muntwerkzaamheden over 1854, is bij vernieuwing de aandacht op een voor den omloop van onze munt gewigtig onderwerp gevestigd, namelijk op de wering van den omloop hier te lande zoo der *Belgische centen* als van *Pruissisch zilvergeld*. Is de Commissie wel onderrigt, dan heeft zich daarbij ook die van *Belgisch klein zilvergeld* in den laatsten tijd beginnen te doen gevoelen.

Het Muntcollegie zegt deswege in zijn Verslag: »Dat in den aanvang van het jaar 1854 bij het Departement van Justitie onderscheidene adressen waren ingekomen, welke voorziening van regeringswege inriepen ter wering van den omloop zoo der Belgische centen als van Pruissisch (waarschijnlijk klein) zilvergeld, die adressen door tusschenkomst van het Departement van Financien aan hetzelve zijn toegezonden met verzoek om deswege advies uit te brengen. Dientengevolge heeft het Muntcollegie den wensch geuit, dat beide Departementen van algemeen bestuur, ook naar aanleiding van hetgeen te dien opzigte door onderscheidene kamers van koophandel verrigt is, maatregelen mogten beramen om den invoer en de uitgifte van vreemde specien, door verbods- en strafbepalingen tegen te gaan, met voorstel dat het onderzoek dezer aangelegenheid mogt worden opgedragen aan eene commissie, met het oog op ons muntstelsel met betrekking tot de ongeoorloofde praktijken, waardoor onze geldsomloop met zulk eene hoeveelheid Belgisch koper is overstelpt. Het Muntcollegie hoeft ten slotte zich den wensch veroorloofd, *dat in deze belangrijke aangelegenheid eerlang worde voorzien*. De commissie, in dien wensch deelende, heeft dan ook voorgesteld om het Verslag van het muntcollegie voor kennisgeving aan te nemen, dit Verslag te doen drukken en ronddeelen, alsmede om het aan de in dezen betrokken Ministers van Financien en van Justitie toe te zenden.

Op het voorloopig verslag nopens het wetsontwerp, houdende uitzondering op de art. 523, 526 en 549 van het Burgerlijk Wetboek, ten opzigte van vermiste personen bij vermoedelijke of bekende scheepsrampen, heeft de Regering thans eene *Memorie van Beantwoording* ingezonden, waaraan wij het volgende ontleenen:

§ 1. Het was der Regering aangenaam te vernemen, dat de Tweede Kamer met haar van oordeel is, dat de gedane wets-voordragt voorziet in eene dringende, toenemend erkende behoefte.

Het onderwerp werd sedert het eind van 1853 door de Regering niet uit het oog verloren. Het werd meer onmiddellijk ter hand genomen en voor de kennisneming der Staten-Generaal in gereedheid gebragt, nadat de onderwerpen van meerderen omvang, die door tusschenkomst van het Departement van Justitie in 1854 en in den aanvang dezes jaars bij de beide Kamers in behandeling kwamen, waren afgedaan of genoegzaam gevorderd, om zich tot eenige andere onderwerpen van wetgeving van minderen omvang te kunnen begeven.

§ 2. De Regering herinnert aan hare Memorie van Toelichting, waar gezegd wordt, dat de Regering met deze voordragt geenszins bedoelt den Titel *Van afwezigheid* in het algemeen te veranderen of te herzien. In gelijken zin liet de Regering aan het slot der Memorie van Toelichting zich nogmaals uit. De Regering kan dan ook niet inzien, hoe voldaan zou kunnen worden aan het bij het verslag uitgedrukt verlangen, dat men de wijze aangaf waarop die artikelen voortaan gelezen moeten worden. De inhoud dier artikelen toch, de Regering herhaalt het, blijft *onveranderd*. Alleen voor bijzondere gevallen, bij het ontwerp omschreven, wordt eene speciale, op zich zelve staande voorziening voorgedragen. Als een nieuw artikel in de plaats treedt van het oude, zou voldoening aan het denkbeeld des verslags welligt wenschelijk zijn. Maar zoodanig geval bestaat hier niet. Eene vergelijking met de wijze van handelen, welke gevolgd werd toen de geheele Titel *van boedelscheiding* door een nieuwen titel vervangen werd, kan de Regering niet wel voor juist houden. De Regering moet hier vooral wijzen op hetgeen zij omtrent dezen vorm bij gelegenheid van eene andere voordragt heeft gezegd, dat bij eene doorgaande herziening dezelve wenschelijk kan zijn, bij eene zeer beperkte wijziging niet.

§ 3. Watersnood, gelijk die onlangs het vaderland teisterde, behoort onder de zeldzaamheden; het niet terugvinden der lijken van hen die daarbij of bij brand omkomen, behoort onder de nog grootere zeldzaamheden. De Regering gelooft derhalve niet, dat deze gevallen almede in het ontwerp behoeven voorzien te worden.

Men moet ook voorzigtig zijn van niet verder te gaan dan gebleken behoefte medebrengt.

Art. 1. Dat de termijn van drie jaren *te kort* zoude zijn, kan de Regering niet toegeven.

In den regel zullen *drie* jaren, waarbij nog komt het jaar, waarin de drie dagvaardingen en het regterlijk onderzoek plaats hebben, geheel onvoldoende zijn om elken grond van vrees voor bedrog of dwaling te benemen.

Bij de minste onzekerheid komen den regter, die gewoon is in soortgelijke zaken eer de voorzigtigheid te overdrijven dan daaraan te kort te doen, nog bovendien de *vijf* jaren van art. 525 Burgerlijk Wetboek te stade, zoodat, alles te zamen genomen, de zaak gedurende *negen* jaren loopende *kan* blijven alvorens de regter uitspraak doe.

Art. 2. In het verslag zelf is de *eenparige* termijn op te goede gronden verdedigd, dan dat de Regering dit andermaal zou behoeven te doen.

Genoeg zij het te herinneren, dat in de gevallen, bij dit artikel bedoeld, de zaak gedurende *zeven* jaren *kan* gaande gehouden worden, alvorens de regter uitspraak doe.

Het artikel uit te breiden tot *rampen op buitenlandsche* kusten, in of buiten Europa voorgevallen, acht de Regering raadzaam.

Bovendien zij opgemerkt, dat aldus art. 2 zou treden op het terrein van art. 1, hetwelk, sprekende van *de laatste tijding* van een schip, ook omvat de omstandigheid, dat het schip, blijkens verkregen berigten, op buitenlandsche stranden vergaan is, zonder dat bemanning of passagiers immer gevonden of erkend werden, noch gedurende drie jaren sedert die berigten teeken van leven gaven.

In zoodanig geval zou een termijn van *één* jaar veel te kort kunnen zijn en geene genoegzame zekerheid opkunnen leveren.

Het is ook de bedoeling der Regering, dat de *terminus a quo* van art. 2 inga met het tijdstip, waar de nood-

lottige gebeurtenis plaats greep, of geacht moet worden plaats te hebben gegrepen.

Intusschen zal, ook in geval van art 2, die noodlottige gebeurtenis in den regel overkomen *aan eenig vaartuig*, en *met* en *door* dit vaartuig aan de bemanning en passagiers.

De terminus *a quo* van art. 2 zou zich derhalve in zoodanig geval gevoegelijk kunnen regelen, overeenkomstig art. 1 *tweede lid*, naar de *laatste tijding* van het vaartuig verkregen, of van *het laatst in zee steken*, welk een of ander zich alsdan met het tijdstip der noodlottige gebeurtenis zelve als het ware vereenzelvigt.

Het laat zich echter denken, dat het vaartuig behouden terugkeert, doch met verlies van een of meer zijner opvarenden, waarvan intusschen het overlijden op geenerlei wijze te constateren is.

In dat geval zou de terminus *a quo* van art. 1 *laatste lid* hier niet voldoende zijn, en met het oog daarop heeft art. 2 eene aanvulling ondergaan, waarbij voor art. 2 alsnu een afzonderlijke terminus *a quo* wordt vastgesteld. Dat uit een taalkundig oogpunt de woorden *ramp of ongeval* de voorkeur zouden verdienen boven die des artikels kan de Regering niet inzien.

Er wordt wijders gesproken van *een deel zijner bemanning*, omdat eerst gesproken is van *het vaartuig*, als het *geheel*, dat alles inhoud en omvat.

Vergaat het *vaartuig* met man en muis, dan is dit eene noodlottig gebeurtenis aan het *geheel* overkomen Daartegenover staat het geval, dat *een deel* der bemanning of der passagiers vermoedelijk is verongelukt, en daarin voorziet het artikel almede.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp houdende raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het Departement van Oorlog, dienst 1855. Die raming beloopt een bedrag van *f* 238.000.

De *Memorie van Toelichting* luidt aldus:

In overeenstemming met de wet van den 9 September 1853 (*Staatsblad* n°. 100) is het noodig, dat er voor de dienst van 1855 gelden worden aangewezen, uit hetgeen ten behoeve van het Departement van Oorlog beschikbaar is wegens gedane verstrekkingen van onderscheiden aard.

De gelden, die wegens verstrekkingen in 1854 gedaan tot op het tijdstip der indiening van dit ontwerp van wet zijn ontvangen, bedragen *f* 134,019.02.

De specifieke opgaaf, deswege bij art. 7 der wet van 9 September 1853 (*Staatsblad* no. 100) voorgeschreven, wordt hierbij overgelegd.

Tot aankoop van *geneesmiddelen* werden de ingekomen ontvangsten dadelijk weder vereischt, zoo als uit de raming blijken zal; terwijl op het *materieel der artillerie* alsnu slechts een bedrag van *f* 52,177.77½ zal overblijven.

Immers voor *geneesmiddelen* is voorhanden.	*f* 52,711.82
Bedrag der raming	- 52,711.82
Wegens het materieel der artillerie. . .	*f* 237,465.95½
Bedrag der raming	- 185,288.18
Blijft over. . . .	*f* 52,177.77½

De stukken tot justificatie van de ontvangsten zijn, ingevolge art. 5 der zoo evengemelde wet, aan de Algemeene Rekenkamer ingezonden.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsvoordragt, strekkende tot inkoop en amortisatie van regtegevende nationale schuld, ten welke einde de som van *zes millioenen guldens* worden aangewezen.

's Gravenhage, 1 Junij.

Het (*Staatsblad* no. 40.) bevat een besluit van 24 Mei jl., houdende bepalingen nopens het onderzoek der daarbij vermelde stoomtuigen en het toezigt op hun gebruik.

Z. M. heeft tot lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Winschoten, in plaats van wijlen den heer E. Post, benoemd den heer F. R. Folkers, lid van den gemeenteraad aldaar.

Z. M. heeft met ingang van den 1sten Junij benoemd tot scheepsklerken bij de Nederlandsche zeemagt: E. Canneman, H. L. F. Pisuisse, J. Beijer, J. F. J. van Son, W. J. L. C. Buijs, W. C. Lenting en W. P. J. L. Stort.

Z. M. heeft bevorderd tot luitenant-kolonel bij de landmagt in West-Indie, den majoor J. C. de Normandie 's Jacob, adjudant des Konings in buitengewone dienst, kommandant van het garnizoen en der troepen in Suriname.

---

* Men verneemt, dat Z. M. de Koning Woensdag aanst. uit Luxemburg in deze residentie wordt terug verwacht.

---

* Heden heeft bij den Hoogen Raad (burgerlijke kamer) de heer J Looijen nieuw benoemd griffier bij het provinciaal geregtshof in Zuidholland, in die hoedanigheid den gevorderden eed afgelegd.

Heden hebben aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de aanbestedingen plaats gehad der uitvoering van verschillende werken ter vernieuwing en herstelling van het gebouw, in gebruik bij het departement van Buitenlandsche Zaken, Buitenhof alhier. Dit werk is aangenomen door den heer A. de Groot Mz, alhier, voor de som van *f* 15.490 en het verrigten van eenige herstellings- en verfwerken aan het gebouw in gebruik bij het Koninklijk Museum van schilderijen en Japansche zeldzaamheden, hetgeen is aangenomen door den heer J. J. Schippers alhier, voor de som van *f* 7990.

---

* De heer Staatsraad-Commissaris des Konings dezer provincie, heeft heden zijne inspectie-reis in de provincie voortgezet, en de gemeenten Monster, Naaldwijk en de Lier bezocht. Hij wordt heden avond in deze residentie terugverwacht.

---

* De gewone audientie van den Minister van Oorlog zal op aanstaanden Dingsdag, den 5 Junij, mitsgaders op Dingsdag den 12 daaraanvolgende, geen plaats hebben.

---

* Heden morgen is de baron Farnbühler, kamerheer des Konings van Wurtemberg, die gedurende zijn verblijf in het hôtel *de l'Europe* gelogeerd heeft, uit deze residentie naar Wurtemberg teruggekeerd.

---

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de heer I. S. Whittem, komende van Londen.

Nog zijn in de residentie aangekomen en aan het hôtel *de Oude Doelen* afgestapt de heer Albert baron de Rasse, secretaris van legatie van Z. M. den Koning van Belgie, te Parijs; de heer Henri N. T. H. graaf de la Bédoyère, en de heer Peters, ingenieur, allen komende van Parijs; de baron van Lijnden, met familie, van Utrecht en de graaf Schimmelpenninck, Minister van Staat.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood ontvangen:

1o. van den heer W. F. Stramrood, te Wijk bij Duurstede, een wissel, groot *drie honderd negen en twintig gulden dertig cents*, zijnde de opbrengst van een door hem uitgegeven werkje;

2o. van N. N. uit Dordrecht, eene som van *acht en zestig gulden en een cent*, zijnde de opbrengst van eene uitvoering, ten behoeve dier noodlijdenden, en

3o. van wege mejufvrouw H. J. Muysken te Hillegom, eene som van *honderd vijftig gulden*, zijnde de opbrengst eener door haar gehouden loterij van vrouwelijke handwerken.

Van regeringswege is, ten behoeve van sommige kamers van koophandel en fabrieken, verzonden een algemeen overzigt der waren, gedurende 1854 in het Zwitsersche Bondgenootschap voor den in-, uit- en doorvoer aangegeven.

De zeven en dertigste vergadering der Evangelisch-Luthersche Synode is eergisteren alhier geopend. De leden dezer Synode zijn: ds. J. Decker, te Utrecht, voorzitter; ds. J. L. M. Roll, te Amsterdam, vice-voorzitter; ds. J. C. Moman, te Amsterdam, secretaris; prof. F. J. Domela Nieuwenhuis, te Amsterdam, praeadviseur; ds. J. C. Schultz Jacobi, te Rotterdam; ds. J. A. Kramer, te 's Gravenhage; ds. J. G. Liernur, te Haarlem; ds. J. C. Manssen, te Groningen; ds. D. Westhoff, te Nijmegen; de heer T. J. Kerkhoven, te Amsterdam; de heer J. H. Molkenboer, te Amsterdam; de heer mr. F. F. Karseboom, te Amsterdam; de heer C. L. Keurenaer, te 's Gravenhage; de heer J. Backer, te Oosterbeek; de heer J. C. Schröder, te Utrecht de heer C. P. Sander, te Rotterdam; de heer mr. P. A Sander, te Dordrecht.

Blijkens eene opgave van den Nederlandschen vice-consul te Maracaibo is die haven gedurende 1853 bezocht door 63 schepen onder Nederlandsche vlag, metende 3812 ton en bemand met 544 koppen. Daarvan kwamen er 56 uit Curaçao, 2 uit Jamaica, 1 uit Liverpool, 1 uit Coro, 1 uit Carthagena, 1 uit Santa Martha, 1 uit Vera Cruz.

Uit Nederlandsche havens (Curaçao) kwamen 13 vreemde schepen, metende 1205 ton.

Uitgezeild zijn onder Nederlandsche vlag 62 schepen, metende 3872 ton, waarvan 57 naar Curaçao, 1 naar Amsterdam, 1 naar Jamaica, 1 naar Liverpool, 1 naar New-York en 1 naar Vera Cruz; — terwijl 12 schepen onder vreemde vlag, metende 899 ton, van Maracaibo naar Curaçao vertrokken.

Uit Nederlandsche havens werd te Maracaibo aangebragt:	
met Nederlandsche bodems voor	*f* 165.253.00
met vreemde bodems voor	12.113.00
te zamen voor	*f* 177,366.00

Door Nederlandsche schepen is uit vreemde havens aangevoerd voor eene waarde van *f* 75,263.

Naar Nederlandsche havens is uitgevoerd:	
onder Nederlandsche vlag voor	*f* 219,387.00
onder vreemde vlag voor	50,121.00
te zamen voor	*f* 269,508.00

Onder Nederlandsche vlag is naar vreemde havens verscheept voor *f* 49,758.00.

In den handel van Maracaibo met Nederlandsche havens is bij gevolg omgezet een kapitaal van *f* 446,874.00, waaronder echter niet begrepen zijn de gelden, door in ballast komende schepen medegebragt om producten te koopen.

De Minister voor de oorlogszaken en andere militaire autoriteiten hebben dezer dagen in oogenschouw genomen eene door den heer Bielefeld uitgevondene nieuwe soort van hutten voor de troepen. Deze verblijven zijn vervaardigd van eene soort van papier maché op bijzondere wijze toebereid, en leveren boven de houten hutten het voordeel op, dat zij sterker en dus duurzamer zijn, de warmte en de koude minder doorlaten, en niet dan bij een' zeer hoogen graad van warmte in brand geraken. Wanneer zij in brand geraken, ontvlammen zij niet, maar verteren zij langzaam door verkooling. In 24 minuten was zoodanige hut opgeslagen, bevloerd, van een dak voorzien en geheel voor de huisvesting van manschappen gereed. (*IJsselb.*)

Gisteren is van de werf van den heer W. C. Hogendijk te Capellen a/d IJssel te water gelaten het campagne barkschip genaamd *Herman* groot 338 lasten voor rekening van den heer N. A. Koning te Rotterdam, zullende gevoerd worden door kapt. M. van Velthoven. Daarna is de kiel gelegd van het fregatschip *Matador*, groot 400 lasten voor rekening van dezelfde firma.

Wij hebben voor ons liggen, zegt *de Tijd*, een *Kalender voor de 19de eeuw*, door J. van Dam Thz., uitgegeven ten voordeele der noodlijdenden door den jongsten watersnood. Deze kalender met zorg opgemaakt en nagezien door den hoogleeraar Buijs Ballot, is op zeer gemakkelijke wijze ingerigt voor het gebruik. De auteur heeft zich van zijne taak aardig en vernuftig gekweten, en de drukker op zijne beurt niet minder.

Naar wij vernemen, zal Zr. Ms. korvet *Medusa*, waarop eene andere batterij is geplaatst en meer ballast is gegeven, zeer spoedig op nieuw beproefd en daarbij ook het drinkwater en victualie aan boord gebragt worden, voor eene buitenlandsche reis benoodigd. (*A. Ct.*)

Den 29sten dezer zijn te Groningen van wege de algemeene vereeniging tegen het pauperisme de eerste premien toegewezen aan de personen uit den stand der arbeiders die tot dusver in deze streken den aanfok van Belgische en Engelsche konijnen het meest hebben bevorderd. [illegible] zijn onderscheidene prijzen (als van *f* 25, 15 en 5) toegewezen, hetzij wegens het aanfokken van de meeste, hetzij wegens het produceren van de beste exemplaren. De zaak is aldaar op de regte wijze gevestigd.

Den 27 dezer is te Joure te water gelaten het schoonergaljootschip *de Goede Bedoeling*, zullende gevoerd worden door kapt. J. E. Kros, onder directie van de heeren [illegible] der Beij en Co.

Uit Steenwijk wordt gemeld, dat in de gepasseerde week een arbeider des morgens naar het land ging om zijne werkzaamheden te verrigten, doch dorst hebbende, heeft hij uit eene zich aldaar bevindende sloot gedronken, met het ongelukkig gevolg dat hij dadelijk ongesteld werd en weinige uren daarna in huis in een geheel bewusteloozen toestand is overleden.

Hardenberg, 28 Mei. Gepasseerde week moet er in de omstreken van Nordhorn (graafschap Bentheim) eene verschrikkelijke wolkbreuk hebben plaats gehad. Het heeft 24 uur achtereen geregend, met zoodanig geweld, dat de oudsten aldaar het nimmer zoodanig gezien hebben, en bij velen de vrees ontstond, dat de tijden van Noach waren teruggekeerd. Er moet eene ontzettende massa water zijn gevallen: de Vecht is hier althans buitengewoon gezwollen. De rivier is dan ook weder buiten hare oevers getreden en de lage landerijen, onder anderen de voornaamste weide de Marsch, voor het grootste gedeelte op nieuw geïnnundeerd.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 1 Junij 1855.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	62 3/4 3 1/16 1/16
Dito Certificat.	3	75
Dito Dito. .	4	92 1/4 7/16 3/8
O. I. Leening .	4	
Amort. Syndic.	3 1/2	
Hand.-Maats. .	4 1/2	187 1/2
Belgie.		
Certificaten . .	2 1/2	
D° *Rotschild* .	2 1/2	
Frankrijk.		
Obligatien . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18 1/4
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl. c/m.	3	30 15/16
Bew. Sp. Com.		4 1/16
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	87 1/4
Dito uitgest. .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	102 1/2 [illegible]
Dito 1828/1829	5	101 1/2
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	4 1/2	87 5/8
Dito *Hope* . .	4	77 1/8
Dito *Stieglitz* .	4	76 1/4 5/8
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854 . . .	5	81 1/8
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	69 1/16
Polen.		
Obligatiën . . .	4	69 3/16
Oostenrijk.		
Metaliek . . .	5	61
Dito bet. Amst.	5	74 3/8
Dito Nation. .	5	65 5/16
Dito 1847 . . .	2 1/2	81 9/16
Dito 1851/1852	2 1/2	31 9/16

Philad., Bank-act. $2\frac{5}{8}$; Mexic., te Lond. 3 pct. 20[illegible] $21\frac{1}{16}$, $20\frac{15}{16}$; dito Onb. $20\frac{7}{8}$, $21\frac{1}{16}$, $20\frac{15}{16}$; Gren., te Lon[illegible] p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. $16\frac{1}{2}$; dito Uitg. $6\frac{5}{8}$; Pruiss. Loten 18[illegible] *f* 207, 209, 208.

Ten gevolge van kooporders, op de hoogere buitenlandsche noteeringen, waren de hoofdsoorten van Holl. en vreemde effecten, over het geheel merkbaar beter.

LONDEN, Donderdag 31 Mei. Consols op t. $92\frac{7}{8}$, 93, [illegible] N. Mexic. 3 pct. $22\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Turksche leening $82\frac{1}{2}$; Sp[illegible] 1 pct. $18\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; dito Certific. $3\frac{7}{8}$, 4; Rusl. $4\frac{1}{2}$ pct. 89[illegible]

PARIJS, Donderdag 31 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 94; dito [illegible] pct. 70.10; dito Slot 70.45; Sp. binn. 3 pct. $31\frac{5}{8}$; [illegible] pct. $18\frac{1}{4}$.

WEENEN, Donderdag 31 Mei. N. Metall. $79\frac{1}{2}$; Nat. $84\frac{1}{2}$; Bankactien 990; Lombarden 103; Loten 1854 1[illegible] Wissel op Londen 12.15; dito op Parijs 146; Zilver [illegible]

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.